

**Oświadczenie złożone
przez senatorów Ewę Monikę Kaliszuk i Jerzego Wcisłę
na 5. posiedzeniu Senatu
w dniu 24 stycznia 2024 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego oraz do ministra aktywów państwowych Borysa Budki

Szanowni Panowie Ministrowie!

Z niepokojem przyjęliśmy doniesienia o możliwej dzierżawie terminala zbożowego w Gdyni przez Konsorcjum SBT na okres 30 lat. W ocenie rolników spowoduje to znaczne ograniczenie konkurencyjności na rynku przeładunku polskich zbóż. Alarmuje o tym zagrożeniu Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza.

Dominującą pozycję uzyska holenderska Grupa Viterra. Grupa Viterra czerpie ogromne zyski m.in. z handlu zbożem rosyjskim, nie przejmując się sankcjami nałożonymi na Rosję w związku z agresją tego kraju na Ukrainę. Jest to sprzeczne z polityką państwa polskiego i jest realnym zagrożeniem dla naszego bezpieczeństwa. Gdyby dzierżawa terminala zbożowego w Gdyni doszła do skutku, to zagrożone byłoby bezpieczeństwo i funkcjonowanie łańcuchów dostaw.

Konsorcjum SBT nadzorowane jest przez Grupę Viterra i CM Holding. Portale branżowe nazywają ten podmiot globalnym graczem na rynku żywności i zbóż. Jesteśmy zwolennikiem zarówno konkurencyjności, jak i kapitału zagranicznego, albowiem to napędza naszą gospodarkę. Jednakże w tej sytuacji należy zastanowić się nad bezpieczeństwem państwa i skutkami dla naszego regionu, w którym rolnictwo odgrywa ważną rolę. Podzielamy stanowisko Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej z dnia 30 listopada 2023 r., zgodnie z którym przejęcie przez dzierżawcę kontroli nad terminalem zbożowym w Gdyni może doprowadzić do sytuacji, w której kontrolowane przez Grupę Viterra spółki będą mogły w decydujący sposób wpływać na warunki eksportu zboża, a przypomnijmy, że 30% polskiego zboża jest eksportowane.

Eksport jest dla polskich rolników szansą i koniecznością. Należy jednoznacznie stwierdzić, iż uregulowana stabilna sytuacja terminalu zbożowego w Gdyni będzie działała tylko na korzyść polskich producentów rolnych, albowiem będą oni spokojni co do dostępu do terminali morskich.

W związku z powyższym uprzejmie prosimy panów ministrów o interwencję oraz o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy rząd podejmie działania w celu zapobiegnięcia przejściu przez wskazanego hipotetycznego dzierżawcę terminalu zbożowego w Gdyni?
2. Czy rząd podziela stanowisko, iż terminal zbożowy w Gdyni powinien być kontrolowany przez państwo?
3. Czy prawdą jest, iż poprzedni rząd pozwolił na rozstrzygnięcie konkursu, które spowoduje przekroczenie progów koncentracji, co jest sprzeczne z doktryną prawa ochrony konkurencji?
4. W jakim stopniu rząd jest przygotowany na transport zboża przez polskie porty? Czy istnieją w tym zakresie długoletnie zaniedbania?

Szanowni Panowie Ministrowie, uprzejmie prosimy o interwencję w tej sprawie. Zdajemy sobie sprawę, iż rząd „koalicji 15 października” przejął zaniedbania, ale nie jest za późno, by tę sytuację naprawić i posprzątać to, czego nie dopilnował poprzedni rząd.

Z wyrazami szacunku
Ewa Monika Kaliszuk
Jerzy Wcisło